

Sanastoa alalukuun 6.2.

hallitsija se, joka käyttää (usein tärkeintä) valtaa eli esimerkiksi kuningas.

hallitsijalla → hallitsija

hallitsijoiden → hallitsija

kaaos epäjärjestys, sotku. Esimerkiksi ”huoneessa on kamala kaaos” tarkoittaa, että huone on aivan sekaisin.

kaaosta → kaaos

kannatettiin → kannattaa

kannattaa (1) tässä yhteydessä: olla jonkun puolella. Esimerkiksi ”kannatan Real Madridia” tarkoittaa, että on peleissä Real Madrid -joukkueen puolella ja toivoo sen voittoa

kannattaja sellainen, joka on jonkun puolella eli kannattaa jotakin. Esimerkiksi ”olen Real Madridin kannattaja” tarkoittaa, että on peleissä Real Madrid -joukkueen puolella ja toivoo sen voittoa.

kannattajia → kannattaja

kannatti → kannattaa

kannattivat → kannattaa

konservatiivi sellainen, joka kannattaa (→) konservatismia (→ konservatismi)

konservatiivit → konservatiivi

konservatismi aate, jossa halutaan pitää asiat samanlaisina kuin ennen

konservatismia → konservatismi

konservatismiin → konservatismi

konservatismissa → konservatismi

kunnioittaa (1) arvostaa jotakin, pitää jotakin tai jotakuta arvokkaana. Esimerkiksi ”hän kunnioitti lakia” tarkoittaa, että ihminen ei rikkonut lakia vaan noudatti sitä, koska piti lain noudattamista tärkeänä.

liberaali sellainen, joka kannattaa (→) liberalismia (→ liberalismi)

liberaalit → liberaali

liberalismi aate, joka kannattaa yksilöiden eli ihmisten (→ yksilö) vapautta (→ vapaus)

liberalismin → liberalismi

liberalismissa → liberalismi

liberalisti sellainen, joka kannattaa (→) liberalismia (→ liberalismi)

oikeus tässä yhteydessä: lupa tehdä jotakin. Esimerkiksi ”sinulla on oikeus puhua” tarkoittaa, että saat puhua.

oikeutta → oikeus

perustaa yrityksen perustaa (verbityyppi 1) tässä yhteydessä: aloittaa jotakin yrityksen (genetiivi) → yritys tässä yhteydessä: synonyymi firma. Yrityksessä ihminen myy jotakin (esimerkiksi tavaroita tai töötään) ja siitä rahaa muilta. Esimerkiksi ”hän perusti siivousyrityksen” tarkoittaa, että hän siivoaa tai palkkaa ihmisiä siivoamaan ja saa siivouksen kohteelta rahaa. Esimerkiksi oman kioskin aloittaminen on yrityksen perustaminen.

politiikka yhteisistä (yhteiskunnan → yhteiskunta) asioista päättäminen

politiikkaan → politiikka

rajoituksia (monikon partitiivi) → rajoitus

rajoitus jokin kielto tai raja siitä, mitä ei saa tehdä. Esimerkiksi ”nopeusrajoitus” autotiellä määrää, kuinka kovaa autolla saa ajaa.

säätyjärjestelmä (yhdyssana: sääty + järjestelmä) sääty tarkoittaa yhteiskunnan eri ryhmiä, joihin ihmiset ennen kuuluivat. Järjestelmä tarkoittaa näiden ryhmien muodostamaa järjestystä eli systeemiä.

säätyjärjestelmään → säätyjärjestelmä

vaati → vaatia

vaatia (1) ilmoittaa että haluaa jotakin. Esimerkiksi ”minä vaadin tavata rehtorin” tarkoittaa, että ihminen haluaa ehdottomasti tavata rehtorin.

vaikuttaa (verbityyppi 1) tässä yhteydessä: yrittää toimia niin, että asioihin tulisi muutosta. Esimerkiksi ”Matti vaikutti päätökseeni” tarkoittaa, että päätös johtui ainakin vähän Matista.

valta jonkun mahdollisuus määrätä asioista. Esimerkiksi ”hänellä on paljon valtaa perheessä” tarkoittaa, että hän saa päättää monista asioista perheessä.

valtaa → valta

vapaat markkinat ostaminen ja myyminen tarkoittaa markkinoita. Vapaat markkinat tarkoittaa sellaista ostamista ja myymistä, joissa ei ole sääntöjä tai rajoituksia tai sääntöjä on vähän.

vapaita markkinoita → vapaat markkinat

vapaus tarkoittaa, että ihminen voi tehdä jotakin ilman, että se on kielletty. Esimerkiksi ”sananvapaus” tarkoittaa, että ihmisellä on lupa eli vapaus sanoa mitä

vapautta → vapaus

yhteiskunta (yhdyssana: yhteis- eli yhteinen + kunta) ihmisten yhdessä muodostama eli tekemä, järjestetty kokonaisuus. Esimerkiksi ”suomalainen yhteiskunta” tarkoittaa suomessa asuvia ihmisiä ja toimintaa, josta on yhteisesti sovittu.

yksilö tässä yhteydessä: yksi ihminen

äänestää (1) antaa ääni eli olla mukana päättämässä jostakin. Esimerkiksi ”äänestää presidentinvaaleissa” tarkoittaa, että voi antaa yhden äänen jonkin presidentiksi pyrkivän eli presidenttiehdokkaan puolesta

äänioikeus (yhdyssana: ääni + oikeus) lupa äänestää vaaleissa eli antaa ääni. Esimerkiksi ”äänioikeus presidentinvaaleissa” tarkoittaa, että saa äänestää jotakuta ehdokasta.